

Шмига С.А., начальник НМЦ ЦЗ та БЖД Волинської області

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПЕДПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХОСТУ

Сучасна освіта потребує нових підходів до моделювання ефективної системи науково-методичної роботи з педагогічними кадрами, яка б, ґрунтуючись на наукових засадах, успішно функціонувала в режимі постійного оновлення і розвитку. Упровадження інформаційних технологій в роботу Навчально-методичного центру ЦЗ та БЖД Волинської області (далі – НМЦ) спрямовується на створення єдиного інформаційно-методичного простору, в якому розміщені нормативні документи у сфері цивільного захисту, методичні матеріали, посібники, рекомендації, які допоможуть педагогам підвищувати рівень педагогічної майстерності. Використання інформаційних технологій у професійній діяльності педпрацівників центру уможливило он-лайн-інформування педагогів про результати останніх досліджень у галузі педагогіки, теорії викладання, а також інтегрування в загальнонаціональний і міжнародний інформаційний простір.

Інформаційні технології у роботі Центру – це електронне середовище, що забезпечує доступ членів педагогічного колективу та слухачів до інформаційних ресурсів, які повсякденно використовуються у навчальному процесі.

Пошуки інноваційних методів реалізації педагогічної роботи в НМЦ зумовлені необхідністю створення ефективної форми передачі педагогічних знань, умінь, освоєнням та практичним застосуванням теоретичних знань, практичних навичок, методів і прийомів активізації навчальної діяльності слухачів, обміну досвідом роботи. Переваги, які надають інформаційні технології в професійній діяльності педпрацівників – зручність, простота користування, можливість постійно підвищувати як власну професійну компетенцію, так і рівень засвоєння знань слухачами Центру.

Упровадження передового педагогічного досвіду в практику вимагає від педпрацівників умінь та навичок роботи з такими комп'ютерними програмами, які відзначаються наочністю, доступністю й легкістю у використанні, а також забезпечуватимуть підвищення педагогічної майстерності.

Однією з активних форм навчання, що передбачає використання комп'ютерних технологій є створення мультимедійного реферату або презентації. Мультимедійні презентації також можуть використовуватися для пояснення нової теми, контролю знань, як засіб інформації в індивідуальній та самостійній роботі. Ці технології дозволяють по-новому використовувати текстову, звукову, графічну і відеоінформацію при організації навчальної та виховної роботи, стимулюють пізнавальну активність слухачів, усвідомлено вбираючи в себе знання.

Важливим елементом навчання слухачів у сфері цивільного захисту є не лише теоретична підготовка, а також і практичні уміння викладача

організувати і провести навчальне заняття за допомогою інтерактивних технологій; застосувати розробки електронних навчальних посібників; створити власний електронний навчальний продукт; використати Web-сайт центру з метою поглиблення власної викладацької компетентності та рівня знань слухачів.

Професійні здобутки педпрацівників центру у сфері цивільного захисту та безпеки життєдіяльності були систематизовані в єдиний інформаційний банк даних, у якому розміщено каталог нормативно-правової бази, зразки документів, перелік навчальних фільмів, наочних матеріалів, методичних розробок педагогічних працівників для оптимізації та покращення навчального процесу.

Комп'ютерні технології урізноманітнюють навчальний процес, тому що часто слухачі є пасивними, які лише "споживають" знання. Використання комп'ютерних технологій дозволяє слухачам співпрацювати з носієм інформації, здійснювати вибір інформації, темп подання, компонувати матеріал та бути активним учасником процесу навчання.

Серед проблем і труднощів, які виникають у контексті інформатизації навчання у сфері цивільного захисту необхідно насамперед виділити основні, що впливають на створення інформаційно-освітнього простору. Саме вирішення цих проблем зможе допомогти у будівництві сучасної моделі навчального процесу, що забезпечить підготовку слухачів до дій при виникненні надзвичайних ситуацій. Це підготовка педагогічних працівників до розробки і використання інформаційно-освітніх продуктів; забезпечення технічної, методичної, бази інформаційно-освітнього простору; розробка технологій їх взаємодії.

Інформаційно-комунікаційна компетентність є однією з ключових компетентностей сучасної освіченої особистості. Педагогічні працівники Центру, завдання яких полягає у навчанні керівних кадрів та фахівців у сфері цивільного захисту, з одного боку, самі повинні задовольняти критеріям нової інформаційної особистості, а з іншого – повинні володіти інноваційними технологічними інструментами і застосовувати їх у своїй професійній діяльності.

Поєднання стратегій різних інтерактивних технологій дає можливість проводити більшість занять у нестандартній формі: заняття – конференції, марафони, презентації, проекти. У процесі навчання одну з найважливіших ролей відіграє наочність матеріалу, що вивчається. Вченими фізіологами доведено, що близько 95% інформації людина отримує за допомогою зорового аналізатора. Таким чином, чим наочніше представлений матеріал, що вивчається, тим краще він запам'ятовується слухачами.

Використання комп'ютера під час підготовки керівних кадрів та фахівців також дає змогу слухачу пройти тестування з питань цивільного захисту. Це знімає частину навантаження з викладача і підсилює ефективність знань.

Таким чином, наочні засоби навчання є ефективним методом формування професійної підготовки, умінь і навичок у сфері цивільного захисту. Використання інформаційно-комунікаційних технологій не тільки має позитивний вплив на процес засвоєння матеріалу з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, а і сприяє інтересу та зацікавленості слухачів до отриманої інформації й навчання в цілому.

Юр'єва Ю.Г., методист обласного методичного кабінету НМЦ ЦЗ та БЖД Херсонської області

ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ РІВНЯ ЗНАНЬ УЧНІВ ЩОДО ДІЙ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ ТА ПОРЯДКУ УКРИТТЯ В ЗАХИСТНИХ СПОРУДАХ

Політична ситуація в Україні, що склалася останнім часом, загострила питання забезпечення цивільного захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій соціального та воєнного характеру. Відповідно зросла необхідність удосконалення проведення підготовки населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій, підвищення обізнаності громадського населення з правил поведінки під час бойових дій тощо.

На засіданні Херсонської обласної постійної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій було прийнято рішення щодо проведення додаткової навчальної роботи щодо підвищення рівня знань учнів з правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій та проведення семінарських занять з керівниками навчальних закладів області.

Задля реалізації рішення навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Херсонської області ініціював проведення моніторингового дослідження рівня знань учнів щодо дій у надзвичайних ситуаціях та порядку укриття в захисних спорудах.

Проведення такого заходу дозволило одночасно вирішити декілька завдань: з одного боку вивчити рівень знань учнів, виявити проблемні питання, що потребують подальшого опрацювання, з іншого, за допомогою тестування з подальшим наданням правильних відповідей на тести, вже розпочати навчально-роз'яснювальну роботу серед вчителів та учнівської молоді з питань цивільного захисту.

Дослідження проводилося у два етапи. Перший етап роботи розпочався наприкінці 2014 року. Метою проведення I етапу стало вивчення рівня обізнаності учнів старших класів щодо дій у надзвичайних ситуаціях та порядку укриття в захисних спорудах; визначення тематики подальшого інформування учнів з питань з яких виявлено низький рівень знань.

Фахівцями навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Херсонської області було підготовлено та розроблено відповідний інструментарій: бланки з тестовими запитаннями та указівки для інструкторів, відповідальних за тестування, створено робочу